

Canllawiau Etholiad 2022

Ymgyrchoedd Etholiadol ar gyfer:
Cynulliad Gogledd Iwerddon
Llywodraeth Leol yn Lloegr
Llywodraeth Leol yr Alban
Llywodraeth Leol yng Nghymru

Diwrnod Pleidleisio:

5ed Mai 2022

1.	Cyfnod yr Etholiad	3
1.1	Cyfnod yr Etholiad a pha bryd y daw Canllawiau'r Etholiad a'r Atodiadau ("y Canllawiau") i rym.....	3
1.2	Etholiadau	4
1.3	Y Canllawiau.....	4
1.4	I bwy mae'r Canllawiau yn berthnasol	5
2.	Crynodeb o'r materion a'r atgyfeirio gorfodol.....	6
2.1	Yn ystod Cyfnod yr Etholiad:.....	6
2.2	Diwrnod pleidleisio (00.30 – 22.00).....	7
3.	Didueddrwydd Dyladwy	7
3.1	Sylw i Bleidiau ac Ymgeiswyr	7
3.2	Didueddrwydd mewn Rhaglenni a Chynnwys Ar-lein	8
3.3	Sylw i faterion gwleidyddol eraill, cyrff etholedig eraill a'r pandemig coronafeirws yn ystod Cyfnod yr Etholiad.....	9
3.4	Trefn y Pleidiau	10
3.5	Eitemau lle nad oes angen, o bosib, cyfraniadau gan bleidiau neu ymgeiswyr eraill	10
4.	Tegwch i Ymgeiswyr – Cod Ymarfer	10
4.1	Adroddiadau a dadleuon mewn Ardaloedd Etholiadol penodol (Etholaethau neu Wardiau)	10
4.2	Defnyddio Ymgeiswyr mewn pecynnau sy'n ymwneud â materion, dadleuon ehangach a rhaglenni ffonio-i-mewn	11
4.3	Gwasanaethau Cymraeg a Gaeleg	12
5.	Ar-lein, Cyfryngau Cymdeithasol a Chyfraniadau'r Gynulleidfa.....	13
5.1	Twyll-wybodaeth.....	13
5.2	Defnyddio Cyfryngau Cymdeithasol	13
5.3	Cyfraniadau'r gynulleidfa	13
5.4	Vox Pops	14
5.5	Rhaglenni Cynulleidfaol	14
5.6	Deunydd wrth bleidiau neu ymgeiswyr.....	14
6.	Polau piniwn a dulliau eraill o gasglu barn	15
6.1	Gohebu ar Bolau Piniwn	15

6.2	Comisiynu Polau Piniwn	16
6.3	Pleidleisio SMS/Ar-lein	17
7.	Cyfweliadau Arweinwyr y Pleidiau	17
8.	Diwrnod Pleidleisio.....	17
9.	Cwynion.....	18
	Atodiadau – Canllawiau ar Roi Sylw i Bleidiau ac Ymgeiswyr.....	19
A1.	Cyflwyniad	19
A1.1	OFCOM	20
	Atodiad 2 Yr Alban.....	21
A2.1	Yr Etholiadau	21
A2.2	Sylw	21
A2.3	Pleidiau Mwy yr Alban.....	21
A2.4	Pleidiau Llai yr Alban	21
A2.5	Ymgeiswyr Annibynnol.....	22
A2.6	Cyd-destun cefnogaeth etholiadol yn yr Alban	23
	Atodiad 3 Cymru	23
A3.1	Yr Etholiadau	23
A3.2	Sylw	23
A3.3	Pleidiau Mwy yng Nghymru	23
A3.4	Pleidiau Llai yng Nghymru.....	23
A3.5	Ymgeiswyr Annibynnol.....	24
A3.6	Cyd-destun cefnogaeth etholiadol yng Nghymru	25
	Atodiad 4 Llywodraeth Leol mewn rhannau o Loegr.....	25
A4.1	Yr Etholiadau	25
A4.2	Sylw	25
A4.3	Pleidiau Mwy yn Lloegr.....	25
A4.4	Pleidiau Llai yn Lloegr.....	26
A4.5	Ymgeiswyr Annibynnol.....	26
A4.6	Cyd-destun cefnogaeth etholiadol yn Lloegr.....	27
	Atodiad 5 Gogledd Iwerddon	27
A5.1	Yr Etholiad.....	27
A5.2	Sylw	27
A5.3	Pleidiau Mwy yng Ngogledd Iwerddon	27
A5.4	Pleidiau Llai yng Ngogledd Iwerddon.....	28
A5.5	Ymgeiswyr Annibynnol.....	28
A5.6	Cyd-destun cefnogaeth etholiadol yng Ngogledd Iwerddon ...	29

1. Cyfnod yr Etholiad

1.1 Cyfnod yr Etholiad a pha bryd y daw Canllawiau'r Etholiad a'r Atodiadau ("y Canllawiau") i rym

Cynhelir etholiadau ym mhob un o bedair cenedl y DU ar 5^{ed} Mai 2022, serch hynny, nid yw cyfnodau'r etholiadau i gyd yn dechrau ar yr un diwrnod. Daw'r canllawiau hyn i rym o ddiwrnod cyntaf y cyfnod etholiadau cynharaf ar gyfer allbwn y DU gyfan, sef

Dydd Mercher 23ain Mawrth 2022 am 00.01

ond lle gall yr amrywiadau fod yn berthnasol yn benodol, mae cyngor manwl ar gael wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth. Mewn unrhyw achos, mae ymgyrchu etholiadol yn debygol o ddechrau cyn y cyfnodau etholiadol ffurfiol, a dylai cynhyrchwyr cynnwys fod yn sensitif o'r angen i roi gofal arbennig yn arwain at Gyfnod yr Etholiad. Unwaith eto, mae cyngor ar gael wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

Sylwer: oherwydd y pandemig, gall y canllawiau hyn dal newid, gan gynnwys dyddiadau cyfnodau etholiadol, diwrnod pleidleisio, pa etholiadau sy'n digwydd a nifer y seddi. Defnyddiwch y fersiwn ar-lein, a fydd yn cael ei diweddarau yn ôl yr angen.

Mae cyfnod etholiadol pob un o'r etholiadau yn dechrau fel a ganlyn:

Llywodraeth Leol yr Alban:	Dydd Mercher 23^{ain} Mawrth 2022
Cynulliad Gogledd Iwerddon:	Dydd Llun 28ain Mawrth 2022
Llywodraeth Leol yn Lloegr:	Dydd Llun 28ain Mawrth 2022
Llywodraeth Leol yng Nghymru:	Dydd Llun 28ain Mawrth 2022

Bydd y Canllawiau dal yn weithredol ar gyfer pob etholiad nes i'r gorsafoedd pleidleisio gau am 22.00 ar ddydd Iau 5ed Mai.

Nid oes unrhyw wahaniaeth ffurfiol yn ystod y cyfnodau etholiadol rhwng y dyddiau cyn ac ar ôl i'r enwebiadau gau. Mae'r enwebiadau yn cau ar ddiwrnodau gwahanol mewn gwahanol etholiadau hefyd:

30ain Mawrth yn yr Alban,

5^{ed} Ebrill yng Nghymru a Lloegr,

8^{fed} Ebrill yng Ngogledd Iwerddon.

1.2 Etholiadau

Cynulliad Gogledd Iwerddon

Mae'r Etholiad yn cael ei chynnal ar sail System Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy gyda 5 Aelod o'r Cynulliad Deddfwriaethol yn cael eu hethol ym mhob un o 18 o etholaethau Gogledd Iwerddon.

Yr Alban

Bydd pob un o'r 32 awdurdod unedol yn cynnal etholiadau drwy ddefnyddio System Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy. Mae cyfanswm o 1,227 o seddi ar gael mewn 355 o wardiau.

Cymru

Bydd pob un o'r 22 awdurdod unedol yn cynnal etholiadau drwy ddefnyddio system "y Cyntaf i'r Felin". Mae cyfanswm o 1,231 o seddi ar gael.

Lloegr

Mae etholiadau lleol yn cael eu cynnal drwy ddefnyddio system "y Cyntaf i'r Felin" mewn

- 32 o Fwrdeistrefi Llundain (pob sedd)
- 33 o Fwrdeistrefi Metropolitan (4 ar gyfer yr holl seddi, 29 traean)
- 61 Cynghorau Dosbarth (6 ar gyfer yr holl seddi, 6 hanner, 49 traean)
- 17 Awdurdod Unedol (un ar gyfer yr holl seddi, 16 traean)
- (+4 awdurdod unedol cysgodol)

Defnyddio'r system bleidlais atodol ar gyfer:

- 1 maer Metropolitan awdurdodau cyfun
- 6 o feiri awdurdodau unigol

Cyfanswm y seddi: 4359

Am wybodaeth bellach sy'n benodol i bob etholiad, cyfeiriwch at yr Atodiadau.

1.3 Y Canllawiau

Ymgyrchoedd etholiadol yw'r maes darlledu lle craffir ar ymrwymiad y BBC i ddiueddrwydd dyladwy fwyaf manwl.

Bwriad y Canllawiau hyn yw cynnig fframwaith i newyddiadurwyr er mwyn:

- gallu gweithredu mewn amgylchedd mor rhydd a chreadigol â phosib,
- cyflwyno adroddiadau diduedd ac annibynnol i gynulleidfaoedd o'r ymgyrch, gan roi sylw teg a chraffu trylwyr o bolisiâu ac ymgyrchoedd yr holl bleidiau.

Mae rheidrwydd cyfreithiol ar y BBC hefyd i fabwysiadu Cod Ymarfer mewn perthynas â "chyfranogiad ymgeiswyr mewn etholiad seneddol

neu lywodraeth leol mewn eitemau am yr etholaeth neu'r ardal etholiadol dan sylw sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau perthnasol yn ystod cyfnod yr etholiad". Cyflawnir y rhwymedigaeth hon gan Adran 4 o'r Canllawiau hyn.

Mae'n ofynnol i'r BBC hefyd, o dan delerau ei Siartr a'i Gytundeb, sicrhau yr ymdrinnir â materion gwleidyddol gyda chywirdeb dyladwy a didueddrwydd dyladwy. Mae'r Canllawiau Etholiadol hyn yn cyd-fynd â'r Canllawiau Golygyddol (Pennod 4, "Didueddrwydd" a Phennod 10, "Gwleidyddiaeth, Polisi Cyhoeddus a Phleidleisio").

Dylent, yn benodol, gael eu darllen ar y cyd ag adran "Etholiadau a Refferenda'r DU" ym Mhennod 10. Mae'n cynnwys y canlynol:

10.3.15 Dylai'r BBC wneud penderfyniadau golygyddol ynghylch y sylw sy'n cael ei roi i ymgyrchoedd, a gallu eu hamddiffyn, ar y sail eu bod yn rhesymol ac wedi'u gwneud yn ofalus, gyda didueddrwydd dyladwy. Mae'n bwysig bod barn am yr hyn yw newyddion yn parhau'n sail i benderfyniadau golygyddol mewn rhaglenni seiliedig ar newyddion a bod y farn honno ar amser etholiad yn cael ei ffurfio o fewn fframwaith o drafodaeth ddemocrataidd. Dylai'r fframwaith hwnnw sicrhau bod pwys dyladwy yn cael ei roi ar gyfleu, archwilio a herio safbwyntiau a pholisïau'r holl bleidiau perthnasol. Mewn darllediadau ar gyfer y DU gyfan, rhaid ystyried ac adlewyrchu'r gwahanol strwythurau gwleidyddol ym mhedair gwlad y Deyrnas Unedig.

10.3.16 Bydd y ffordd o sicrhau didueddrwydd dyladwy rhwng pleidiau yn amrywio, yn ôl y fformat, yr allbwn a'r llwyfan. Bydd penderfynu'r priod lefelau o sylw i wahanol bleidiau gwleidyddol, sydd â lefelau amrywiol o gefnogaeth wleidyddol, yn galw'n bennaf am farn olygyddol dda a diduedd, yn hytrach na defnyddio fformiwlâu mathemategol. Ond rhaid i gynhyrchwyr cynnwys gymryd cyfrifoldeb am sicrhau didueddrwydd dyladwy yn eu hallbwn eu hunain heb ddibynnu o reidrwydd ar gynnwys neu wasanaethau eraill y BBC.

Mae'r Canllawiau ar gael yn gyhoeddus a gall y BBC ddisgwyl bod yn atebol am eu gweithredu yn ystod yr ymgyrch.

Mae allbwn y BBC yn ystod cyfnod yr etholiad hefyd yn amodol ar Adrannau 5 a 6 o God Ofcom (ac eithrio adrannau 6.8 – 6.12) a'r Canllawiau cysylltiedig sy'n gyson â chadw at y Canllawiau hyn.

<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-five-due-impartiality-accuracy>

<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-six-elections-referendums>

1.4 I bwy mae'r Canllawiau yn berthnasol

Cyfrifoldeb pob golygydd yw sicrhau bod eu cynhyrchwyr cynnwys yn ymwybodol o sut mae'r Canllawiau yn berthnasol i'w hallbwn.

Mae'n rhaid i unrhyw raglen sydd ddim fel arfer yn ymdrin â phynciau gwleidyddol neu'n gwahodd gwleidyddion i gymryd rhan, ymgynghori â'r Prif

Gynghorydd, Gwleidyddiaeth ymlaen llaw cyn gwahodd gwleidydd, ymgeisydd neu unrhyw un sydd wedi cymryd safbwynt gwleidyddol amlwg i gymryd rhan yn eu hallbwn, neu cyn derbyn cais i gymryd rhan. Mae hyn yn berthnasol os yw'r cyfraniad arfaethedig yn 'wleidyddol' neu beidio.

Mae'r Atodiadau yn nodi gwybodaeth sy'n benodol i'r gwahanol etholiadau a gwahanol rannau o'r DU.

Dylai pob rhaglen, cyfres, gwefan neu sianel ystyried lleoliad y gynulleidfa arfaethedig wrth roi'r Canllawiau hyn ar waith.

Mae'r Canllawiau hyn yn gymwys i unrhyw gynnwys ar gyfer cynulleidfaedd yn y DU, sy'n ymdrin ag unrhyw agwedd ar yr etholiadau.

2. Crynodeb o'r materion a'r atgyfeirio gorfodol

2.1 Yn ystod Cyfnod yr Etholiad:

- **Lle na fyddai cynnwys fel arfer yn cynnwys materion gwleidyddol, barn wleidyddol neu wleidyddion (er enghraifft, chwaraeon, sioeau cwis/panel, adloniant ffeithiol) rhaid i gynhyrchwyr cynnwys ymgynghori â'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth ymlaen llaw cyn gwahodd gwleidydd (neu unrhyw un sydd wedi cymryd safbwynt gwleidyddol amlwg) i gymryd rhan yn eu hallbwn, neu cyn derbyn cais i gymryd rhan. Mae hyn yn berthnasol os yw eu cyfraniad arfaethedig yn 'wleidyddol' neu beidio.***
- **Dylai pob cais am gyfweiliadau neu fwriad i bortreadu arweinwyr pleidiau'r DU gael eu cyfeirio at y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth cyn gofyn i'r pleidiau. Yn y cenhedloedd, dylai ceisiadau am arweinwyr y pleidiau hefyd gael eu cyfeirio at Benaethiaid Newyddion priodol y cenhedloedd. Dylai ceisiadau am gyfweiliadau o'r fath gael eu cyfeirio hefyd cyn cael eu derbyn.**
- **Mae'n rhaid i unrhyw fwriad i ddefnyddio cyfraniad gan ymgeisydd heb roi cyfle i unrhyw blaid neu ymgeisydd arall wneud sylwadau nac ymateb gael eu cyfeirio at uwch ffigwr golygyddol a'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth. (gweler cyd-destun 3.5).**
- **Ni fydd y BBC yn comisiynu polau piniwn o fwriadau pleidleisio i'w cyhoeddi yn ystod yr ymgyrch.**
- **Mae'n rhaid i unrhyw fwriad i gomisiynu pŵl piniwn ar wleidyddiaeth neu unrhyw fater arall o bolisi cyhoeddus ar gyfer unrhyw un o wasanaethau'r BBC gael ei gyfeirio at y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.***
- **Ni fydd unrhyw bleidleisiau (ar-lein, SMS / testun na chyfryngau cymdeithasol) sy'n ceisio mesur cefnogaeth i blaid, ymgeisydd neu fater polisi gwleidyddol y pleidiau.**

- Rhaid trafod unrhyw fwriad i gynnal pleidlais (ar-lein, testun neu gyfryngau cymdeithasol) ar unrhyw fater gwleidyddol a allai effeithio ar unrhyw un o'r etholiadau gyda'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth, yn ogystal â'i gyfeirio at uwch ffigwr golygyddol yn yr adran berthnasol ac ITACU.
- Ni fydd y BBC yn darlledu nac yn cyhoeddi niferoedd e-byst, negeseuon testun na deunydd cyfathrebu eraill a dderbynnir ar y naill ochr i unrhyw fater sy'n gysylltiedig â'r ymgyrch.

* mae cyfeirio hefyd yn orfodol y tu allan i gyfnodau etholiadol.

2.2 Diwrnod pleidleisio (00.30 – 22.00)

- Ni ddylid cyhoeddi unrhyw bôl piniwn ar unrhyw fater sy'n berthnasol i'r etholiad.
- Ni fydd unrhyw faterion sy'n uniongyrchol berthnasol i'r ymgyrchoedd etholiadol yn cael sylw ar unrhyw un o wasanaethau neu gyfryngau cymdeithasol y BBC.
- Mae'n drosedd cyhoeddi unrhyw beth ynglŷn â'r ffordd y mae pobl wedi pleidleisio yn yr etholiad hwnnw, yn seiliedig ar wybodaeth gan/neu a gymerwyd gan bleidleiswyr ar ôl iddynt fwrw eu pleidlais.

3. Didueddrwydd Dyladwy

3.1 Sylw i Bleidiau ac Ymgeiswyr

I gyflawni didueddrwydd dyladwy, mae'n rhaid i bob bwletin, rhaglen neu gyfres o raglenni, yn ogystal â gwasanaethau ar-lein a rhyngweithiol, ar gyfer pob etholiad, sicrhau bod y pleidiau (a lle bo'n berthnasol, ymgeiswyr annibynnol) yn cael sylw cymesur dros gyfnod priodol o amser.

Dylai pennu lefelau priodol y sylw ystyried lefelau cefnogaeth etholiadol blaenorol a chyfredol (gweler [Atodiadau](#) a Chrynodeb Ofcom, a gyhoeddwyd ar 17 Chwefror 2022).

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0024/232593/Electoral-digest-for-May-2022-elections.pdf

Cefnogaeth etholiadol mewn etholiadau cyfatebol blaenorol (h.y. etholiadau lleol Lloegr yn 2021 a 2019*, etholiadau lleol Cymru a'r Alban yn 2017 a 2012 ac etholiadau Cynulliad Gogledd Iwerddon ym 2017 a 2016) yw'r man cychwyn ar gyfer gwneud y penderfyniadau hyn. Serch hynny, dylid ystyried ffactorau eraill lle bo'n briodol, gan gynnwys tystiolaeth o'r newid yn lefelau'r gefnogaeth mewn etholiadau mwy diweddar, newid mewn amgylchiadau gwleidyddol (e.e. pleidiau newydd neu raniadau o fewn pleidiau) yn ogystal â thystiolaeth arall o gefnogaeth gyfredol. Gall nifer yr ymgeiswyr sy'n sefyll ar ran plaid hefyd fod yn ffactor.

Sylwer: O ran y diffiniad o “ymgeiswyr” ac mewn perthynas â “gadael cadair yn wag”, cyhoeddodd Ofcom ganllawiau ar 11 Ionawr 2021:

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0020/210827/Note-to-broadcasters-Election-programming-May-2021-elections.pdf

*sylwer: mae'r cylch etholiadol ar gyfer etholiadau meiri yn Lloegr yn wahanol: mae'r etholiadau cyfatebol diwethaf wedi'u nodi yn Ffigur 3 o Gynodeb Ofcom.

3.2 Didueddrwydd mewn Rhaglenni a Chynnwys Ar-lein

Dylai rhaglenni cylchgrawn newyddion dyddiol, fel arfer, sicrhau sylw cymesur a phriodol yn ystod pob wythnos o'r ymgyrch.

Mae hynny'n golygu bod pob cyfres (e.e. sioe 'drive time' ar radio) yn gyfrifol am gyflawni ei didueddrwydd ei hun o fewn yr wythnos ac ni all ddibynnu ar wasanaethau eraill ar wahanol adegau o'r dydd (e.e. sioe frecwest) i wneud hynny. Nid yw hynny'n atal rhaglenni, mewn amgylchiadau penodol, rhag cydweithio i drefnu sylw ar y cyd, a thrwy hynny gyflawni didueddrwydd dyladwy ar draws yr orsaf neu sianel. Ond mae angen cyfeirio at drefniant o'r fath yn glir, ac fel arfer, dylid ei gyfeirio at y Prif Gyngorydd, Gwleidyddiaeth.

Dylai cyfres o raglenni sicrhau nad yw penodau unigol yn rhy anghybwys. Efallai y bydd dyddiau, yn anochel, pan fydd un blaid yn dominyddu'r agenda newyddion e.e. pan fydd maniffesto plaid yn cael ei lansio, ond dylid cymryd gofal i sicrhau bod sylw priodol yn cael ei roi i lansiadau'r maniffestos eraill neu i bleidiau ac ymgeiswyr eraill ar y dyddiau perthnasol a bod cyfeirio priodol yn ôl ac ymlaen.

Dylai rhaglenni wythnosol, neu gyfresi parhaus o fewn rhaglenni dyddiol, sy'n canolbwyntio ar un blaid neu'r llall, gyfeirio yn ôl ac ymlaen, er mwyn sicrhau ei bod yn glir i'r gynulleidfa bod didueddrwydd dyladwy yn cael ei ddatblygu dros amser. Yn yr enghreifftiau hyn, dylai didueddrwydd dyladwy gael ei gyflawni yn ystod yr ymgyrch.

Mae'r un canllawiau ar gyfer rhaglenni yn gymwys i gynnwys Golygyddol y BBC ar holl safleoedd bbc.co.uk. Bydd y rhain yn gymwys i gynnwys sain a fideo yn ogystal â chynnwys testun e.e. blogiau, podlediadau a lawrlwythiadau, yn ogystal â sianeli cyfryngau cymdeithasol sy'n gysylltiedig â'r BBC, gan gynnwys deunydd sy'n ymddangos ar safleoedd a weithredir gan drydydd partion (gweler adran 5 isod).

Yn ôl y Canllawiau Golygyddol (4.3.12) “*ni ddylem gymryd yn awtomatig fod cyfranwyr o sefydliadau eraill (fel ysgolheigion, newyddiadurwyr, ymchwilwyr a chynrychiolwyr elusennau a melinau trafod) yn ddiuedd. Dylid darparu gwybodaeth briodol am eu cysylltiadau, eu cyllid a'u safbwyntiau penodol i'r gynulleidfa, pan fo hynny'n berthnasol i'r cyd-destun*”.

Yng nghyd-destun yr etholiadau hyn, bydd angen i gynhyrchwyr cynnwys gymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod cyfranwyr yn cael eu disgrifio'n briodol, a'u bod wedi ystyried, er enghraifft, sylwadau a wnaed ganddynt ar gyfryngau cymdeithasol, sut mae eu sefydliadau'n cael eu hariannu a natur yr

ymchwil neu bol piniwn a ddyfynnir. Wrth ohebu, yn benodol, o ran sylw'r wasg i'r ymgyrch ac mewn adolygiadau papurau newydd, dylent hefyd ystyried unrhyw safbwynt golygyddol goddrychol perthnasol.

Rhaid i unrhyw raglen neu gynnwys sy'n rhoi sylw i unrhyw un o'r etholiadau gyflawni didueddrwydd dyladwy yn gyffredinol ymhlith pleidiau yn ystod yr ymgyrch gyfan.

Dylai unrhyw un sydd ag amheuaeth ynglŷn â sut mae hyn yn berthnasol i'w cynnwys eu hunain gysylltu â'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth, am gyngor.

3.3 Sylw i faterion gwleidyddol eraill, cyrff etholedig eraill a'r pandemig coronafeirws yn ystod Cyfnod yr Etholiad

Nid yw'r etholiadau yn cael eu cynnal mewn gwagle a bydd cyrff etholedig eraill yn parhau â'u gweithgareddau arferol yn ystod yr ymgyrch. Mae angen i gynhyrchwyr cynnwys gydymffurfio â gofyniad cyffredinol cywirdeb dyladwy a didueddrwydd dyladwy, gan fod yn ymwybodol o ddylanwad posib unrhyw sylw gwleidyddol arall ar ymgyrchoedd etholiadol.

Mae hyn yn berthnasol i'r holl ohebu Seneddol yn ystod yr ymgyrchoedd: bydd rhywfaint o fusnes cynghorau hefyd yn parhau yn ystod cyfnod yr etholiad. Dylid parhau i roi sylw i'r rhain yn y ffordd arferol, er bod yn rhaid gohebu'n ofalus ar unrhyw faterion sy'n ymwneud ag unrhyw un o'r etholiadau ledled y DU ac sy'n cael eu trafod mewn Senedd neu gynghorau, er mwyn cynnal didueddrwydd dyladwy.

Mae angen i'r holl gynhyrchwyr cynnwys ystyried pa faterion sydd o fewn cylch gwaith y cyrff gwahanol a sicrhau ei fod yn glir i'r gynulleidfa pan fydd y straeon yn berthnasol i etholiad. Dylent hefyd fod yn effro i wleidyddion pleidiau eraill, gan gynnwys gweinidogion, gweinidogion yr wrthblaid a llefarwyr eraill y pleidiau ac Aelodau Seneddol yn San Steffan, nad ydynt yn gysylltiedig yn uniongyrchol â'r etholiadau, yn ymyrryd mewn materion sy'n berthnasol i unrhyw un o'r etholiadau a sicrhau bod didueddrwydd dyladwy yn cael ei gynnal. Gall rhai aelodau o gyrff etholedig eraill hefyd fod yn ymgeiswyr yn yr etholiadau hyn; dylid cymryd gofal i sicrhau nad oes mantais annheg yn yr ymgyrchoedd etholiadol yn deillio o'u rolau gwleidyddol eraill.

Os yw'r pandemig coronafeirws yn parhau, bydd angen i gynhyrchwyr cynnwys, ar adegau, gymryd gofal arbennig wrth gyflawni didueddrwydd priodol o ran yr etholiad tra hefyd yn sicrhau bod gwybodaeth iechyd y cyhoedd yn parhau i fod yn glir ac yn gywir. Bydd angen i'r penderfyniadau hyn hefyd ystyried y ffordd y mae iechyd a materion eraill sy'n ymwneud â'r pandemig wedi'u datganoli yn y cenhedloedd.

Sylwer: Mae'r "Nodyn i Ddarlledwyr" gan Ofcom, a gyhoeddwyd ar 7 Mawrth 2022, yn cynnwys paragraff "Rhaglenni sy'n gysylltiedig â'r coronafeirws"

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0025/233557/Note-to-Broadcasters-Election-programming.pdf

Lle ceir straeon newyddion eraill o bwys, mae angen gofal i sicrhau bod unrhyw elfen wleidyddol yn cael sylw cynhwysfawr, ond ei bod hefyd yn adlewyrchu'r ffaith ei bod yn gyfnod etholiadol. Bydd sut y cyflawnir hynny'n dibynnu ar amgylchiadau penodol pob achos. Er enghraifft, lle ceir straeon mawr y tu allan i'r gystadleuaeth o fewn y pleidiau, gall didueddrwydd dyladwy gael ei gyflawni drwy roi mwy o amser i'r gwleidyddion hynny sydd fwyaf cysylltiedig â'r stori, drwy adrodd datganiadau'n llawn a rhoi gwybodaeth ffeithiol i'r gynulleidfa ac, o bryd i'w gilydd, adlewyrchu ar ddadleuon mewnol brwd oddi mewn i'r pleidiau.

3.4 Trefn y Pleidiau

Fel arfer, dylai'r drefn y mae pleidiau'n ymddangos mewn pecynnau neu'n cael eu cyflwyno mewn trafodaethau gael ei llywio gan yr elfen olygyddol. Serch hynny, dylai gwneuthurwyr rhaglenni gymryd gofal i sicrhau eu bod yn amrywio'r drefn hon, lle bo'n briodol, fel na fydd unrhyw batrwm sefydlog yn dod i'r amlwg yn ystod yr ymgyrch. Weithiau, y ffordd orau o gael tegwch – er enghraifft – mewn dadleuon – yw drwy dynnu enw.

3.5 Eitemau lle nad oes angen, o bosib, cyfraniadau gan bleidiau neu ymgeiswyr eraill

Mewn amgylchiadau eithriadol, gall sylwadau gan ymgeiswyr sefyll ar eu traed eu hunain, heb unrhyw gyfraniad gwleidyddol arall, lle gallai defnyddio un ymddangos yn ansensitif neu edrych fel syrcau cyfryngau. Gallai hyn gynnwys cyfweiliadau am drasiedi bersonol, trychineb cyhoeddus, neu lle mae'r person dan sylw yn llygad dyst i ddigwyddiad yn y newyddion. Rhaid cyfeirio unrhyw fwrriad i ddefnyddio sylw yn y ffordd hon at uwch ffigwr golygyddol a'r Prif Gyngorydd, Gwleidyddiaeth.

4. Tegwch i Ymgeiswyr – Cod Ymarfer

4.1 Adroddiadau a dadleuon mewn Ardaloedd Etholiadol penodol (Etholaethau neu Wardiau)

Bwriad y canllawiau hyn yw annog trafodaeth frwd a rhoi proffil uwch i ymgeiswyr yn gyffredinol, heb roi mantais annheg i un ymgeisydd neu blaid ar draul un arall.

Ni all ymgeiswyr neu bleidiau sy'n gwrthod cymryd rhan mewn adroddiadau neu ddadleuon yn yr etholaeth/ward/ardal, roi fetu yn effeithiol dros sylw o'r fath.

Serch hynny, nid yw hynny'n gwanhau mewn unrhyw ffordd rwymedigaethau'r BBC o ran tegwch wrth sicrhau bod y gynulleidfa yn cael gwybod am holl brif elfennau'r ddadl: dylid gofyn am gyngor pellach y Prif Gyngorydd, Gwleidyddiaeth mewn amgylchiadau o'r fath.

Gall rhaglenni benderfynu defnyddio naill ai ymgeiswyr neu eu cynrychiolwyr mewn eitemau. Ond os gwahoddir ymgeisydd i gymryd rhan, dylai'r cyfranwyr eraill, lle bo'n bosibl, fod yn ymgeiswyr hefyd (gweler isod [4.3 Gwasanaethau Cymraeg a Gaeleg](#)). Mewn amgylchiadau eithriadol, os nad yw ymgeisydd ar

gael, gellir cynnig y cyfle i gynrychiolydd addas o fewn y blaid neu rywun arall oddi fewn i'r ardal etholiadol (e.e. swyddog neu asiant y blaid), ond fel arfer, dylid ei gwneud yn glir i'r gynulleidfa y gwahoddyd yr ymgeisydd coll a pham nad oeddent yn gallu cymryd rhan. Os yw plaid neu ymgeisydd yn gwrthod argymhell cynrychiolydd neu enwebu rhywun mewn ffordd a allai achosi annhegwch i ymgeiswyr eraill, gall yr eitem/rhaglen fynd yn ei blaen hebddynt.

Dylai adroddiadau neu ddadleuon am ardal etholiadol benodol, fel ward cyngor neu etholaeth, roi pwys dyladwy i ymgeiswyr sydd wedi profi cefnogaeth etholiadol sylweddol yn yr ardal honno (naill ai drwy fod yn ymgeisydd eu hunain - er enghraifft, ymgeiswyr annibynnol - neu eu plaid). Mae hyn yn golygu, os bydd unrhyw ymgeisydd yn cymryd rhan mewn eitem am ardal etholiadol benodol, yna dylid cynnig cyfle i'r ymgeiswyr eraill gymryd rhan hefyd, neu gael cyfle tebyg ar draws cyfres o adroddiadau.

Mae dal rhaid i ymgeiswyr neu bleidiau sydd heb ddangos bod ganddynt gefnogaeth etholiadol sylweddol yn yr ardal honno gael cynnig sylw cymesur. Mater golygyddol yw sut y gwneir hynny, ond dylai'r canlynol gael ei ystyried fan lleiaf:

Dylai adroddiadau ac eitemau byrion, gan gynnwys y rhai ar-lein, sy'n cyfeirio'n unig at rai o'r ymgeiswyr mewn ardal (neu ardaloedd) etholiadol gyfeirio hefyd at restr ar-lein o'r holl ymgeiswyr a'r pleidiau sy'n sefyll (neu, os yw'n digwydd cyn i'r enwebiadau gau, rhestr o'r ymgeiswyr hyd yma). Os yw adroddiad o'r fath yn cael ei ddarlledu sawl gwaith ar yr un sianel neu orsaf, dylid cyfeirio at y rhestr ar-lein o ymgeiswyr bob tro, a dylai'r rhestr ymddangos yn weledol a/neu ar lafar o leiaf unwaith.

Ar gyfer eitemau neu raglenni hirach, fel dadleuon – os nad yw'r holl ymgeiswyr yn cymryd rhan – (neu lle nad oes rhestr ar-lein ar gael ar gyfer yr ardal etholiadol berthnasol), yna dylid rhestru'r ymgeiswyr, yn weledol a/neu ar lafar, yn ogystal ag unrhyw gyfeiriad at restr gyflawn o ymgeiswyr ar-lein.

Yn gyffredinol, rhaid i gynhyrchwyr cynnwys sicrhau na chaiff ymgeiswyr fantais annheg; er enghraifft, dylai gweithredwyr camera fod yn ofalus pan fydd enw ymgeisydd yn cael ei weld yn amlwg ar bosteri neu rosettes etc.

Pam fydd gan ymgeiswyr rolau eraill – gwleidyddol neu beidio - dylid cymryd gofal i sicrhau nad ydynt yn cael mantais annheg yn ystod ymgyrch yr etholiad ar draul ymgeiswyr eraill.

Cyn i'r enwebiadau gau, mae angen i gynhyrchwyr cynnwys sicrhau didueddrwydd dyladwy o ran unrhyw gyfrannwr y mae disgwyl iddo/iddi sefyll fel ymgeisydd.

4.2 Defnyddio Ymgeiswyr mewn pecynnau sy'n ymwneud â materion, dadleuon ehangach a rhaglenni ffonio-i-mewn

Yn ogystal â dadleuon neu eitemau eraill sy'n defnyddio ymgeiswyr o fewn etholaethau neu wardiau, gall pob math o gynnwys ddefnyddio amrywiaeth briodol o ymgeiswyr o wahanol etholaethau neu wardiau i drafod materion etholiadol gyda'i gilydd. Efallai y bydd amgylchiadau hefyd lle mae'n briodol

defnyddio ymgeiswyr a rhai nad ydynt yn ymgeiswyr (er enghraifft, lle nad yw llefarydd plaid yn sefyll, neu mewn dadleuon rhwng arweinwyr y pleidiau).

Caniateir cyfeiriadau rhesymol at enghreifftiau lleol o fewn etholaeth neu ward, er enghraifft, at ysbytai lleol, ysgolion, enghreifftiau o droseddu etc. ar yr amod nad yw'n arwain at unrhyw annhegwch i ymgeisydd sydd ddim yn cymryd rhan.

Er mwyn cynnal didueddrwydd dyladwy, dylai'r dewis o ymgeiswyr neu bleidiau a gynrychiolir fod yn briodol i'r eitem. Mater golygyddol yw pwy sy'n cymryd rhan ac ym mha fformat, er enghraifft, mewn dadleuon, cyn belled â bod didueddrwydd dyladwy yn cael ei arfer yng nghyd-destun cyfnod yr etholiad.

Ar sail olygyddol y dewisir unigolyn i gynrychioli plaid, ond rhaid cymryd gofal yn ystod yr ymgyrch i sicrhau nad oes un ymgeisydd yn cael ei ffafrio'n ormodol ar draul y lleill. Ni ddylai ymgeisydd sy'n cymryd rhan fel llefarydd cenedlaethol gael mantais annheg dros ymgeiswyr eraill wrth drafod materion sy'n uniongyrchol berthnasol i'w hardal etholiadol. Gall hyn olygu eu cynghori ymlaen llaw o rwymedigaethau didueddrwydd dyladwy'r BBC, neu ymyrraeth gyflym gan gyflwynydd rhaglen fyw, neu ei olygu cyn y darllediad, yn ôl yr angen.

Gall ymgeiswyr gael eu hannog i gymryd rhan mewn rhaglenni ffonio-i-mewn ynglŷn â'r etholiad neu faterion etholiadol. Serch hynny, mae'n rhaid gwirio'r sawl sy'n galw i weld os ydynt yn ymgeiswyr, a rhaid iddo fod yn amlwg i'r gynulleidfa eu bod yn siarad nid fel aelodau cyffredin o'r cyhoedd ond fel cyfranwyr ag agenda wleidyddol. Rhaid bod yn ofalus nad yw rhaglenni yn rhoi amlygrwydd gormodol i un blaid dros amser neu ffafriaeth ormodol i un ymgeisydd ar draul y lleill yn yr un ardal etholiadol. Dylid cymryd gofal hefyd - a gofyn am gyngor - mewn perthynas ag unrhyw gyfraniad gan ymgeisydd yn ystod rhaglen ffonio-i-mewn neu raglen debyg nad yw'n ymwneud â'r etholiadau neu faterion gwleidyddol yn fwy cyffredinol.

Sylwer: o ran y diffiniad o "ymgeisydd", cyhoeddodd Ofcom ganllawiau (ar 11 Ionawr 2021) mewn perthynas â'i Reol 6.6:

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0020/210827/Note-to-broadcasters-Election-programming-May-2021-elections.pdf

Gellir gofyn am gyngor pellach ynglŷn â defnyddio ymgeiswyr wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

4.3 Gwasanaethau Cymraeg a Gaeleg

Mae rhai gwleidyddion yng Nghymru yn ddi-Gymraeg. Os nad yw ymgeisydd yn siarad Cymraeg, gall Radio Cymru a rhaglenni BBC Cymru ar gyfer S4C ddefnyddio ymgeiswyr a chynrychiolwyr eraill y pleidiau neu eilyddion priodol, gan gynnwys mewn rhaglenni am ardaloedd etholiadol penodol.

Ychydig o wleidyddion sy'n siarad Gaeleg. Os na all plaid ddod o hyd i ymgeisydd sy'n siarad Gaeleg, gall BBC Radio nan Gàidheal a rhaglenni BBC

Alba ddefnyddio ymgeiswyr a chynrychiolwyr eraill y pleidiau neu eilyddion priodol, gan gynnwys mewn rhaglenni am ardaloedd etholiadol penodol.

5. Ar-lein, Cyfryngau Cymdeithasol a Chyfraniadau'r Gynulleidfa

Bydd yr un canllawiau â rhaglenni (gweler adran 1.3 uchod) yn gymwys i gynnwys golygyddol y BBC ar safleoedd bbc.co.uk. Bydd y rhain yn gymwys i gynnwys sain a fideo yn ogystal â chynnwys testun, e.e. blogiau, podlediadau a lawrlwythiadau, yn ogystal ag unrhyw gyfryngau cymdeithasol sy'n cael eu cysylltu â'r BBC, gan gynnwys deunydd sy'n ymddangos ar safleoedd a weithredir gan drydydd partion.

5.1 Twyll-wybodaeth

Mae ymgyrchu digidol a chymdeithasol yn frwydr fawr mewn etholiadau bellach, ac mae'r bygythiad o dwyll-wybodaeth yn chwarae rhan yn y canlyniad yn sylweddol. Yn ganolog i agwedd y BBC tuag at yr etholiad fydd gweithio i hysbysu cynulleidfaoedd am y broses ddemocrataidd a dadlennu newyddion ffug, fel y gallant wneud dewisiadau ar sail tystiolaeth y gallant ymddiried ynddi.

5.2 Defnyddio Cyfryngau Cymdeithasol

Mae'n rhaid i staff golygyddol y BBC ac unrhyw un sy'n gysylltiedig â chynhyrchu cynnwys etholiadol osgoi cyfaddawdu ar ddiueddrwydd y BBC na dwyn anfri ar y BBC drwy eu gweithgareddau, fel mynegi eu barn bersonol (neu gymeradwyo barn eraill) ar faterion gwleidyddol, naill ai ar wefannau personol neu gyfryngau cymdeithasol, e.e. cyfrifon Twitter personol. (gweler y canllawiau diwygiedig:

<https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidance/individual-use-of-social-media>)

5.3 Cyfraniadau'r gynulleidfa

Gall cyfraniadau'r gynulleidfa gynnig uniongyrchedd ac elfen ryngweithiol i gynnwys y BBC – boed yn ddarlledu neu ar y we. Mae'r cyfraniadau hyn yn mynegi barn ac nid ydynt yn arwydd o'r pwys a roddir ar farn ar un ochr neu'r llall i gwestiwn. Mae'n rhaid i'r deunydd sy'n cael ei ddewis i'w gynnwys gyflawni didueddrwydd dyladwy, nid yn unig yn ôl pwys gweithgaredd y gynulleidfa. Serch hynny, rhaid i ni beidio â cheisio cyflawni'r hyn y gellir ei ystyried yn gydbwysedd "artiffisial" drwy roi darlun camarweiniol o'r pwys a roddir ar y farn.

Gall cyfraniadau'r gynulleidfa fod ar ffurf neges destun, cyfryngau cymdeithasol neu e-bost, neu unrhyw fecanwaith rhyngweithiol arall, gan gynnwys "vox pop". Gallant fod yn ddigymell, neu gallant ddeillio o alwad i weithredu, naill ai mewn deunydd darlledu neu ar-lein. Serch hynny, ym mha bynnag ffordd rydym yn eu derbyn, dylai cynhyrchwyr cynnwys fod yn drylwyr ynglŷn â sefydlu tarddiad deunyddiau a gynigir fel cyfraniadau'r gynulleidfa a chymryd cyfrifoldeb am eu dilysrwydd. Efallai y bydd angen gwirio bod cyfraniad unigolyn sy'n llygad y cyhoedd, yn ôl pob tebyg, yn ddilys. Pan ddaw cyfraniadau o'r fath gan ymgeiswyr, rhaid nodi hynny'n glir.

Bydd pob tudalen ar y we sy'n annog trafodaeth am yr etholiad yn cael eu cymedroli'n drylwyr i annog ystod eang o safbwyntiau. Dylai'r rhannau hynny o bresenoldeb ar-lein y BBC sydd ddim fel arfer yn ymwneud â materion gwleidyddol ofyn am gyngor y Prif Gyngorydd, Gwleidyddiaeth, cyn gwneud hynny.

Oni bai eu bod yn cynnal dadleuon etholiadol arbennig, dylai safleoedd nad ydynt yn rhai newyddion gyfeirio defnyddwyr sydd eisiau trafod yr etholiad i rannau priodol o'r safle newyddion fel blogiau gwleidyddol neu erthyglau newyddion perthnasol. Mae'n rhaid i holl rannau bbc.co.uk sy'n trafod yr etholiad gael prosesau cymedroli, hidlo ac uwchgyfeirio yn eu lle.

Bydd rhaid i newyddiadurwyr a chymedrolwyr wneud penderfyniad anodd rhwng sylwadau sy'n cyfrif fel dadl danbaid a chamdriniaeth bersonol. Y rheol fel arfer yw os na fyddem yn ei ddarlledu ar radio neu deledu, ni ddylai fod ar-lein. Bydd prosesau hidlo ar gyfer niwed a thramgwydd a chamdriniaeth bersonol yn gweithredu fel arfer, ond ni ddylid dibynnu arnynt fel ffordd arall o gymedroli'n effeithiol.

Yn ystod Cyfnod yr Etholiad, ni ddylem ddarlledu neu gyhoeddi nifer y cyfraniadau a dderbyniwyd ar unrhyw fater ymgyrchu er mwyn amcangyfrif y gefnogaeth i un ochr neu blaid.

Os caiff cyfraniadau eu golygu oherwydd eu hyd, dylid cymryd gofal i sicrhau bod barn y cyfrannwr yn cael ei chynrychioli'n deg ac yn gywir.

5.4 Vox Pops

Gwerth vox pops i raglenni yw caniatáu i wahanol ochr i faterion gael ei mynegi drwy leisiau'r cyhoedd. Ond dylai'r cyd-destun wastad ei gwneud yn glir eu bod yn fynegiant o ddadl, ac nid yn arwydd o'r pwys a roddir ar farn y ddwy ochr. Mae'n rhaid cymryd gofal arbennig gyda vox pops yn ystod ymgyrch etholiadol, er enghraifft, i ystyried y lleoliad y cânt eu recordio, a'u golygu, lle bo'n briodol, mewn ffordd sy'n sicrhau bod ystod o safbwyntiau yn cael eu hadlewyrchu.

Ni ddylai vox pop gael ei gomisiynu'n aml a dylai gael pwrpas golygyddol addas.

5.5 Rhaglenni Cynulleidfaol

Dylai unrhyw raglen sy'n ymwneud â'r etholiad ac sy'n bwriadu defnyddio cynulleidfa fyw (naill ai mewn stiwdio neu ar-lein) ymgynghori â'r Prif Gyngorydd, Gwleidyddiaeth i drafod dewis y gynulleidfa a sut i gyflawni didueddrwydd dyladwy. Dylai pob gweithdrefn o'r fath allu gwrthsefyll craffu cyhoeddus.

5.6 Deunydd wrth bleidiau neu ymgeiswyr

Fel arfer, ni fydd BBC News Online yn cysylltu'n uniongyrchol i ddeunydd sy'n ymwneud â'r etholiad ar wefannau pleidiau gwleidyddol neu ymgeiswyr unigol,

oni bai bod cyfiawnhad golygyddol (e.e. ffræ sydd wedi'i achosi gan ffigwr blaenllaw sy'n cyhoeddi polisi ar ei wefan/gwefan sy'n gwrthdweud y maniffesto ar wefan y blaid) ac yna bydd dolen iddi am gyfnod cyfyngedig yn unig gan roi ystyriaeth i unrhyw faterion didueddrwydd.

Bydd BBC News Online yn rhestru dolenni i holl safleoedd y pleidiau sydd ar gael, ar yr amod nad yw'n sylfaen gref dros boeni bod hyn yn torri canllawiau Niwed a Thramgwydd y BBC, Cod Ofcom, neu'r gyfraith e.e. difenwad neu ysgogi casineb hiliol.

<https://www.bbc.com/editorialguidelines/guidelines/harm-and-offence>

<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-two-harm-offence>

Rhaid i unrhyw areithiau neu ddeunydd arall sy'n cael eu cyhoeddi neu eu cyfrannu gan ymgeiswyr neu bleidiau, sy'n cael eu cynnwys yn llawn neu'n rhannol, gael eu dethol ar sail eu gwerth fel stori newyddion, tra'n cofio bod didueddrwydd dyladwy yn ei gwneud yn ofynnol i ystod briodol o ddeunydd o'r fath gael ei gynnwys.

Dylai cynhyrchwyr cynnwys fod yn arbennig o effro i ymgyrchoedd sydd wedi'u trefnu neu eu llobio gan bleidiau, grwpiau pwyso, ymgeiswyr neu bobl sy'n gweithredu ar eu rhan. Os ceir amheuaeth bod postio torfol neu waith llobio arall wedi'i drefnu yn ystod Cyfnod yr Etholiad, efallai y gofynnir i gyfranwyr ddarparu manylion cyswllt at ddibenion gwirio. Mae'n rhaid dechrau strategaeth uwchraddio bbc.co.uk ar unwaith, ac efallai y bydd angen, er enghraifft, rhoi bwrdd neges yn y modd cyn-gymedroli neu ddarllen-yn-unig.

6. Polau piniwn a dulliau eraill o gasglu barn

Dylai Adran 6 o Ganllawiau'r Etholiad, lle bo'n briodol, gael eu darllen ar y cyd â Phennod 10 o'r Canllawiau Golygyddol a Chanllawiau Polisi Golygyddol "[Polau Piniwn, Arolygon, Holiaduron a Pholau Gwelltyn](#)", sydd ar gael ar y wefan Polisi Golygyddol.

6.1 Gohebu ar Bolau Piniwn

Yn ystod yr ymgyrch, dylai ein hadroddiadau o bolau piniwn pleidleisio ystyried sawl ffactor allweddol:

- maent yn rhan o stori'r ymgyrch, a dylai cynulleidfaoedd, lle bo'n briodol, gael gwybod amdanynt;
- mae cyd-destun yn allweddol, ac mae'n rhaid i ni sicrhau cywirdeb a phriodoldeb yr iaith a ddefnyddir wrth ohebu;
- gall polau piniwn fod yn anghywir – mae yna beryglon go iawn wrth adrodd ar y polau hynny'n unig sy'n haeddu'r sylw newyddion mwyaf h.y. y rheiny sydd, ar sail un tro, yn dangos symudiad dramatig. Am y rheswm hwnnw, ni

ddylem fel arfer seilio stori newyddion ar un pŵl piniwn pleidleisio, oni bai bod ei effaith wedi achosi stori newyddion sy'n werth rhoi sylw iddi ar wahân.

- gall fod materion penodol yn ymwneud â chyfeirio at bolau piniwn yn fwy anffurfiol, er enghraifft, yng nghwestiynau cyflwynwyr neu gyfweiliadau 2-ffordd y gohebwy, pan mae cywirdeb dyladwy ac amheuaeth yr un mor bwysig ag mewn adroddiadau sydd wedi'u sgriptio yn fwy ffurfiol;
- dylid cymryd gofal i sicrhau nad yw rhagdybiaethau ynglŷn â phleidleisio yn llywio cyfeiriad penderfyniadau golygyddol ehangach yn ormodol.

Felly, mae angen i reolau a chanllawiau cyffredinol ynglŷn ag adrodd ar bolau piniwn gael eu dilyn gyda gofal arbennig yn ystod cyfnod yr etholiad, sef:

- *ni ddylai canlyniad pŵl piniwn fod yn brif stori neu'n brif bennawd mewn darllediad neu allbwn arall, oni bai ei fod wedi sbarduno stori sy'n teilyngu ei gwneud yn brif stori neu'n brif bennawd a bod angen cyfeirio at ganfyddiadau'r pŵl piniwn er mwyn gwneud synnwyr o'r stori;*
- *peidio â dibynnu ar y dehongliad a roddir gan y sefydliad neu'r cyhoeddiad sydd wedi'i gomisiynu o ganlyniadau'r pŵl, ond dod i'ch barn eich hun drwy edrych ar y cwestiynau, y canlyniadau a'r duedd;*
- *adrodd ar ganfyddiadau polau piniwn o fwriadau pleidleisio yng nghydestun tuedd. Gall y duedd gynnwys canlyniadau'r holl bolau piniwn mawr dros gyfnod penodol neu fod yn gyfyngedig i'r newid yn y canfyddiadau gan un cwmni polau piniwn. Dylid trin canlyniadau polau piniwn sy'n herio tueddiadau heb esboniad argyhoeddiadol, gydag amheuaeth a gofal arbennig;*
- *peidio â defnyddio iaith sy'n rhoi mwy o hygyrdd i bolau piniwn nag y maent yn eu haeddu: mae polau piniwn yn "awgrymu" ond byth yn "profi" neu'n "dangos" hyd yn oed;*
- *dylid hysbysu'r gynulleidfa os yw'r gwahaniaeth a gofnodwyd rhwng dwy blaid arwyddocaol yn llai na'r lwfans ansicrwydd ar gyfer methodoleg y pŵl piniwn;*
- *dweud pa sefydliad gynhaliodd y pŵl piniwn a'r sefydliad neu gyhoeddiad a'i gomisiynodd.*

Yn ogystal, dylid cymryd gofal arbennig wrth adolygu papurau newydd. Ni ddylai canlyniad pŵl piniwn fod yn brif eitem mewn adolygiad o'r papurau newydd a dylid wastad defnyddio brawddeg o gyd-destun (e.e: "mae hyn yn anghyson â pholau piniwn eraill yr wythnos hon").

Ar ddiwrnod pleidleisio, ni ellir cyhoeddi unrhyw bŵl piniwn ar unrhyw bwnc sy'n ymwneud â'r etholiad nes i'r gorsafoddedd pleidleisio gau.

6.2 Comisiynu Polau Piniwn

Nid yw'r BBC yn comisiynu polau piniwn o fwriadau pleidleisio yn ystod cyfnodau etholiadol. Mae'r Canllawiau Golygyddol yn dweud "*rhaid i unrhyw*

gynnig i gomisiynu pŵl piniwn ar faterion polisi cyhoeddus, pynciau gwleidyddol neu ddiwydiannol dadleuol, neu ar 'bynciau dadleuol' mewn unrhyw faes arall, gael ei atgyfeirio i'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth".

Rhaid cymryd gofal i sicrhau na ddefnyddir unrhyw bŵl piniwn a gomisiynir gan y BBC i awgrymu barn y BBC ar bolisi neu fater penodol. Gall pŵl piniwn gael ei gomisiynu i helpu i hysbysu dealltwriaeth y gynulleidfa o bwnc llosg cyfredol, ond ni ddylid ei ddefnyddio i awgrymu ymyrraeth y BBC mewn pwnc llosg cyfredol

6.3 Pleidleisio SMS/Ar-lein

Ni fydd unrhyw bleidleisiau SMS/testun nac ar-lein sy'n ceisio mesur cefnogaeth i blaid, gwleidydd neu fater polisi gwleidyddol y pleidiau yn ystod cyfnod yr etholiad, ac ni ddylid defnyddio dulliau eraill o gyfrif, fel cyfrif nifer y negeseuon testun neu gyfraniadau cyfryngau cymdeithasol, i asesu lefel y gefnogaeth.

Rhaid i gynhyrchwyr sicrhau nad yw pleidleisiau yn cael eu trosi'n rhywbeth y gellid ei ddehongli naill ai fel cynrychiolaeth o farn y cyhoedd yn ei chyfanrwydd, neu'n ganfyddiad o farn y BBC. Rhaid i unrhyw fwriad i gynnal pleidlais ar neges destun neu ar-lein ar unrhyw fater gwleidyddol a allai gael effaith ar unrhyw un o'r etholiadau gael ei drafod gyda'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth, yn ogystal â'i gyfeirio at uwch ffigwr golygyddol yn yr adran berthnasol ac ITACU.

7. Cyfweliadau Arweinwyr y Pleidiau

Rhaid i unrhyw fwriad i gyfweld neu bortreadu arweinwyr y pleidiau gael ei gyfeirio ymlaen llaw at y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth. Ar gyfer BBC Scotland, BBC Cymru a BBC Northern Ireland, dylid cyfeirio at y Pennaeth Newyddion a Materion Cyfoes perthnasol hefyd o ran arweinwyr y pleidiau yn y cenhedloedd hynny. Rhaid cyfeirio cynigion am gyfweliadau o'r fath gan y pleidiau hefyd cyn y gellir derbyn unrhyw un. Mae hyn ar y cyd â'r cyfeiriad gorfodol a nodir yn y Canllawiau Golygyddol (10.2.2) ac mae'n arbennig o bwysig yn ystod yr ymgyrchoedd etholiadol hyn.

8. Diwrnod Pleidleisio

Ni fydd unrhyw sylw yn cael ei roi i unrhyw un o'r ymgyrchoedd etholiadol ar ddiwrnod pleidleisio, o 00.30 nes i'r gorsafoedd pleidleisio gau am 22.00 ar deledu, radio, bbc.co.uk neu ein sianeli swyddogol ar gyfryngau cymdeithasol a gwefannau eraill. Ni fydd yn rhaid i safleoedd ar-lein dynnu adroddiadau archif, ond ni ddylid eu hailgyhoeddi.

Dylid cymryd gofal arbennig hefyd wrth ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol yn bersonol ar ddiwrnod pleidleisio.

Yr unig sylw ar y dydd fydd disgrifiadau ffeithiol heb unrhyw beth y gellid ei ddehongli fel rhywbeth sy'n dylanwadu ar y pleidleisio.

Ni ellir cyhoeddi unrhyw bôl piniwn am unrhyw bwnc sy'n ymwneud â'r etholiad nes bydd y gorsafoedd pleidleisio wedi cau.

Tra bod y gorsafoedd pleidleisio ar agor, mae'n drosedd cyhoeddi unrhyw beth am y ffordd y mae pobl wedi pleidleisio yn yr etholiad hwnnw, yn seiliedig ar wybodaeth gan (neu a gymerwyd gan) bleidleiswyr ar ôl iddynt bleidleisio.

9. Cwynion

Ymdrinnir â chwynion ar y lefel briodol - o olygyddion rhaglenni ac uwch. P'un ai a yw'r gŵyn wedi dod drwy Wasanaethau Cynulleidfa'r BBC, yn uniongyrchol at raglen neu at ohebydd neu newyddiadurwr unigol, oddi wrth wleidydd neu aelod o'r cyhoedd (a allai fod yn weithredwr gwleidyddol neu beidio), o uwch swyddog yn y blaid neu ymgeisydd unigol, y nod yw sicrhau bod ymateb y BBC yn gyson, yn gadarn ac yn gyflym.

Am y rheswm hwnnw, wrth dderbyn cwyn ffurfiol, fel arfer, dylid cymryd y manylion a'u cyfeirio at y person priodol (y golygydd perthnasol fel arfer) cyn i unrhyw ymateb cychwynnol – ar wahân i gydnabyddiaeth ac amserlen – gael ei roi i'r sawl sy'n cwyno.

Gall cwynion ynglŷn â'r etholiad, gan gynnwys y rheini sy'n ymwneud â didueddrwydd a chywirdeb, fod yn destun proses gyflymach a allai ddod i benllanw drwy Ofcom.

Dylai unrhyw un sydd angen cyngor pellach ynglŷn â defnyddio'r Canllawiau hyn ymgynghori â'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

Ric Bailey

Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth

E-bost: ric.bailey@bbc.co.uk

Atodiadau – Canllawiau ar Roi Sylw i Bleidiau ac Ymgeiswyr

Mae pob adran yn benodol i allbwn yn y genedl neu'r rhanbarth perthnasol - mae pob adran yn berthnasol i'r holl allbwn ledled y DU, oni nodir yn wahanol.

A1. Cyflwyniad

Mae penderfynu ar lefelau priodol o sylw i wahanol ymgeiswyr mewn etholiadau, sydd â lefelau amrywiol o gefnogaeth wleidyddol, yn gofyn yn bennaf am grebwyll golygyddol da a diduedd. Bydd gwahaniaethau dilys o ran dehongli a chymhwyso ar gyfer rhaglenni a fformatau gwahanol. Nod y canllawiau canlynol yw sicrhau lefelau priodol o sylw, gyda'r lefel isaf o sylw yn achos pleidiau llai ac ymgeiswyr annibynnol - **nid yw'n gosod unrhyw uchafswm**. Mae cyngor ar gael, fesul achos, oddi wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth, cyn ac yn ystod yr ymgyrch.

Felly er bod yn rhaid i bob gwasanaeth sicrhau bod y sylw a roddir yn gymesur o ran y pleidiau a'r ymgeiswyr, dylid trin hynny fel canllaw yn hytrach na fformiwla fathemategol benodol. Serch hynny, mae'n rhaid cael rhesymau golygyddol da dros unrhyw amrywiad sylweddol ac ni all y rhain ddisodli'r prif rwymedigaeth am ddiueddrwydd dyladwy a thegwch.

Dylai maint cymharol y sylw a roddir i bleidiau gwleidyddol ac ymgeiswyr annibynnol ym mhob ardal etholiadol (er enghraifft, ar draws cenedl neu o fewn etholaeth neu ward unigol) adlewyrchu lefelau cefnogaeth etholiadol blaenorol a/neu gyfredol yn yr ardal etholiadol honno. Wrth ystyried hyn, gan gofio lleoliad y gynulleidfa a fwriadwyd, mae perfformiad yn yr etholiad cyfatebol diwethaf (h.y. etholiadau lleol Lloegr 2021 a 2019*, etholiadau Cynulliad Gogledd Iwerddon 2017 a 2016 ac Etholiadau Lleol Cymru a'r Alban yn 2017 a 2012) a chynrychiolaeth a chyfran y bleidlais yn cael eu defnyddio fel man cychwyn, rhaid rhoi pwys dyladwy i'r ffactorau canlynol hefyd:

- perfformiad mewn etholiadau ers hynny, lle bo'n berthnasol
- tystiolaeth berthnasol arall o gefnogaeth etholiadol gyfredol, gan gynnwys patrymau cadarn mewn polau piniwn perthnasol
- nifer yr ymgeiswyr sy'n sefyll ar ran plaid yn yr etholiad
- materion golygyddol perthnasol eraill, fel cytundebau etholiadol, pleidiau newydd, cytundebau clymblaid etc.

* sylwer: mae'r cylch etholiadol ar gyfer etholiadau meiri yn Lloegr yn wahanol: mae'r etholiadau cyfatebol diwethaf wedi'u nodi yn Ffigur 3 o Gynodeb Ofcom.

Bydd y Canllawiau hyn yn parhau i allu cael eu diwygio oherwydd unrhyw dystiolaeth berthnasol newydd o gefnogaeth wleidyddol gyfredol tan y diwrnod ar ôl i'r enwebiadau gau.

A1.1 OFCOM

Mae'r Atodiad hwn yn amodol ar Adran 6 o God Ofcom (diweddarwyd ym mis Ionawr 2019, ac mae'n rhoi ystyriaeth i'r Canllawiau cysylltiedig (22ain Mawrth 2017).

<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-six-elections-referendums>

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0024/232593/Electoral-digest-for-May-2022-elections.pdf

Cyhoeddwyd Crynodeb Ofcom “Tystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a thystiolaeth o gefnogaeth bresennol cyn y gwahanol etholiadau a gynhelir ar 5 Mai 2022” ar 17 Chwefror 2022; mae'n nodi rhai o'r ffactorau y mae Ofcom yn eu hystyried wrth bwysu a mesur gwahanol fathau o dystiolaeth pan fydd darlledwyr yn cymryd penderfyniadau golygyddol mewn perthynas â'r etholiadau ac sy'n adlewyrchu'r agwedd a gymerwyd at gwynion ers Mawrth 2017:

** rydym yn rhoi mwy o bwys ar berfformiad go iawn plaid wleidyddol mewn etholiadau na data pôl piniwn. Mae hyn yn adlewyrchu'r ffaith bod perfformiad etholiadol yn fesur o sut mae pleidleiswyr wedi gwneud eu dewis democrataidd. Mae hyn yn cymharu â'r ansicrwydd mwy sydd ynghlwm wrth gefnogaeth mewn polau piniwn, nad yw o reidrwydd yn arwain at bleidleisiau go iawn neu at seddi mewn etholiad;*

• wrth ystyried cefnogaeth mewn etholiadau blaenorol, rydym yn ystyried ffactorau fel perfformiad etholiadol pleidiau (gan gynnwys nifer yr ymgeiswyr a gafodd eu hethol a chanran gyffredinol y bleidlais a gafwyd) mewn etholiadau blaenorol cyfatebol dros o leiaf ddau gylch etholiadol;

• rydym hefyd yn ystyried perfformiad mewn etholiadau perthnasol blaenorol eraill a gafodd eu cynnal ar yr un pryd, yn ogystal â pherfformiad mewn etholiadau blaenorol diweddar eraill;

• rydym yn ystyried perfformiad etholiadol pleidiau dros ddau gylch etholiadol o leiaf wrth ystyried perfformiad mewn unrhyw fath o etholiad. Fodd bynnag, rydym yn rhoi llai o bwys ar dystiolaeth o berfformiad etholiadol dau gylch etholiadol neu fwy o ystyried natur hanesyddol y dystiolaeth honno;

• pan fo'n berthnasol, byddwn yn ystyried tystiolaeth mewn perthynas â pherfformiad etholiadol yng nghenedloedd gwahanol y DU;

• wrth roi llai o bwys ar lefelau cefnogaeth bresennol o'i chymharu â pherfformiad go iawn, rydym yn rhoi pwys ar dystiolaeth o gefnogaeth bresennol sy'n wrthrychol ac yn fesuradwy. Un math o dystiolaeth wrthrychol a mesuradwy o gefnogaeth bresennol yw data pôl piniwn, pan fydd ar gael. Efallai fod mathau eraill o dystiolaeth o gefnogaeth bresennol, ond wrth ystyried tystiolaeth o'r fath, byddem yn ystyried cysondeb a gwrthrychedd pob math o dystiolaeth; ac

- *ein bwriad bob tro yw cynnal asesiad cytbwys gan ystyried y dystiolaeth berthnasol yn ei chyfanrwydd.*

Atodiad 2 Yr Alban

Sylwer: Mae Cyfnod yr Etholiad yn yr Alban yn dechrau ar ddydd Mercher 23ain Mawrth – cyn Cyfnod yr Etholiad mewn rhai etholiadau eraill yn y DU ar 5ed Mai.

A2.1 Yr Etholiadau

Cynhelir y pleidleisio ar 5ed Mai, 2022 ar draws yr Alban, ar gyfer etholiadau ym mhob un o'r 32 awdurdod unedol drwy ddefnyddio'r system Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy. Ceir cyfanswm o 1,227 o seddi ar draws 355 o wardiau. Mae Cyfnod yr Etholiad yn yr Alban yn dechrau ar 23ain Mawrth 2022.

A2.2 Sylw

Mae'r Atodiad hwn yn berthnasol i gynnwys y bwriedir ei ddarlledu yn yr Alban (gan gynnwys deunydd DU gyfan a deunydd ar-lein) lle rhoddir sylw i etholiadau lleol yr Alban: drwyddi draw, cyngor neu ward unigol, neu grŵp o gynghorau neu wardiau.

A2.3 Pleidiau Mwy yr Alban

Pleidiau sydd wedi ennill cynrychiolaeth sylweddol ar draws yr Alban yn etholiadau lleol blaenorol a/neu mewn etholiadau ers hynny yn yr Alban:

Plaid Genedlaethol yr Alban (SNP), y Ceidwadwyr, Llafur, Plaid Werdd yr Alban a'r Democratiaid Rhyddfrydol.

Yn fras, dylai'r pleidiau hyn (os oes ymgeiswyr mewn o leiaf un rhan o chwech o gyfanswm y wardiau) dderbyn lefelau tebyg o ran sylw, lle bo'n uniongyrchol gysylltiedig ag etholiadau llywodraeth leol yr Alban yn 2022.

A2.4 Pleidiau Llai yr Alban

Bydd pob plaid sy'n sefyll mewn o leiaf un rhan o chwech o'r wardiau yn yr Alban (60 o gyfanswm o 355) yn cael sylw, fan lleiaf, adeg lansiad eu maniffesto/lansiad yr etholiad (neu ddigwyddiad cyfatebol) ar raglenni materion cyfoes a newyddion priodol ar radio a theledu ac ar-lein BBC Scotland.

Os bydd rhaglenni eraill yn rhoi sylw i'r etholiadau hyn, rhaid iddynt fod yn gyson a thrin pleidiau sy'n cyrraedd y trothwy hwn mewn ffordd gymesur.

Dylai pleidiau sydd ag ymgeiswyr mewn llai nag un rhan o chwech o'r wardiau yn yr Alban, ond sy'n arwain ymgyrchoedd credadwy, hefyd dderbyn yr un sylw yn ystod cyfnod yr etholiad ar BBC Scotland.

Wrth benderfynu pa sylw sy'n briodol i bob un o'r Pleidiau Llai, yn ogystal ag ystyried sut pleidleisiodd yr etholwyr yn etholiadau 2017 ac mewn gwahanol etholiadau ers hynny, dylai meysydd allbwn hefyd nodi'r dystiolaeth o'r gefnogaeth etholiadol gyfredol, fel tuedd gyson mewn polau piniwn yn ogystal ag amgylchiadau gwleidyddol perthnasol a lefelau ymgeisyddiaeth. Dylid ystyried sylw ychwanegol pan fydd rhaglenni yn canolbwyntio ar faterion lle bo gan bleidiau llai neu bleidiau eraill safbwynt unigryw.

Yn ogystal, mae yna bosibilrwydd o Ddim Rheolaeth Lawn o fewn cyngor, sy'n golygu y bydd yn briodol yn olygyddol i unrhyw un neu fwy o'r pleidiau llai dderbyn mwy o sylw, er enghraifft yng nghyd-destun "adeiladu clymblaid".

Dylai'r egwyddorion sy'n gymwys i'r sylw a roddir i Bleidiau Llai ar lefel yr Alban gyfan gael eu defnyddio hefyd mewn unrhyw eitemau ar raglenni sy'n seiliedig ar ranbarth neu ardal cyngor penodol. Gall cryfderau cymharol y pleidiau amrywio, ac unwaith eto, gellir gofyn am gyngor y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

A2.5 Ymgeiswyr Annibynnol

Mae ymgeiswyr annibynnol yn denu lefelau sylweddol o gefnogaeth mewn rhai etholiadau lleol yn yr Alban. Bydd y gynulleidfa yn disgwyl i hynny gael ei adlewyrchu mewn straeon perthnasol. Dylai ymgeiswyr annibynnol gael sylw cymesur (hyd at lefelau tebyg i'r pleidiau mwy mewn rhai wardiau neu gynghorau), lle maent wedi dangos:

- cefnogaeth etholiadol flaenorol sylweddol (e.e. yn ddeiliaid seddi)
- ceir tystiolaeth o gefnogaeth etholiadol gyfredol sylweddol.

Yn ogystal, mae yna bosibilrwydd o Ddim Rheolaeth Lawn o fewn cyngor, sy'n golygu y bydd yn briodol yn olygyddol i unrhyw un neu fwy o'r ymgeiswyr annibynnol dderbyn mwy o sylw, er enghraifft yng nghyd-destun "adeiladu clymblaid".

Dylai allbwn perthnasol roi ystyriaeth hefyd i'r cyd-destun gwleidyddol lle mae ymgeiswyr yn sefyll: er enghraifft, lle bo ymgeisydd annibynnol yn ymuno â phlaid wleidyddol, neu lle bo grŵp o ymgeiswyr annibynnol yn gweithredu gyda'i gilydd, p'un ai ar fanifesto cyffredin ai peidio; yr amcan fydd sicrhau bod y gynulleidfa yn cael gwybodaeth glir a chywir a bod y pwys dyladwy yn cael ei roi ar y gwahanol safbwyntiau gwleidyddol.

Cyfeirir y gynulleidfa, lle bo'n briodol, at y rhestr lawn o bleidiau ac ymgeiswyr annibynnol sy'n sefyll ar BBC News Online Scotland

Gellir cael cyngor pellach am y sylw a roddir i'r pleidiau llai ac ymgeiswyr annibynnol wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

A2.6 Cyd-destun cefnogaeth etholiadol yn yr Alban

Gweler Crynodeb Ofcom:

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0024/232593/Electoral-digest-for-May-2022-elections.pdf

Atodiad 3 Cymru

A3.1 Yr Etholiadau

Cynhelir y pleidleisio ar 5ed Mai, 2022 ar draws Cymru, ar gyfer etholiadau ym mhob un o'r 22 awdurdod unedol drwy ddefnyddio'r system "y Cyntaf i'r Felin". Ceir cyfanswm o 1,231 o seddi. Mae Cyfnod yr Etholiad yng Nghymru yn dechrau ar 28ain Mawrth 2022.

A3.2 Sylw

Mae'r Atodiad hwn yn berthnasol i gynnwys y bwriedir ei ddarlledu yng Nghymru (gan gynnwys deunydd DU gyfan a deunydd ar-lein) lle rhoddir sylw i etholiadau llywodraeth leol yng Nghymru: drwyddi draw, cyngor neu ward unigol, neu grŵp o gynghorau neu wardiau.

A3.3 Pleidiau Mwy yng Nghymru

Pleidiau sydd wedi ennill cynrychiolaeth sylweddol ar draws Cymru yn etholiadau lleol blaenorol a/neu mewn etholiadau ers hynny yng Nghymru:

Llafur, Plaid Cymru a'r Ceidwadwyr.

Yn fras, dylai'r pleidiau hyn (os oes ymgeiswyr yn sefyll mewn o leiaf un rhan o chwech o gyfanswm y seddi) dderbyn lefelau tebyg o ran sylw, lle bo'n uniongyrchol gysylltiedig ag etholiadau llywodraeth leol yng Nghymru yn 2022.

A3.4 Pleidiau Llai yng Nghymru

Mae'r Democratiaid Rhyddfrydol wedi cael rhywfaint o gefnogaeth etholiadol yn etholiadau lleol 2017 ac etholiadau eraill ers hynny; fel arfer, (os oes ymgeiswyr yn sefyll mewn un rhan o chwech o leiaf o gyfanswm y seddi), bydd yn derbyn sylw cymesur hyd at a chan gynnwys y sylw a roddir i'r pleidiau mwyaf ac yn fwy na'r pleidiau hynny sydd â llai o dystiolaeth o gefnogaeth etholiadol flaenorol neu gyfredol neu llai o ymgeiswyr.

Bydd pob plaid sy'n sefyll mewn o leiaf un rhan o chwech o'r wardiau yng Nghymru (206 o gyfanswm o 1,231) yn cael sylw, fan lleiaf, adeg lansiad eu maniffesto/lansiad yr etholiad (neu ddigwyddiad cyfatebol) ar raglenni materion cyfoes a newyddion priodol ar radio a theledu ac ar-lein BBC Cymru.

Os bydd rhaglenni eraill yn dewis rhoi sylw i'r etholiadau, rhaid iddynt fod yn gyson a thrin pleidiau eraill sy'n cyrraedd y trothwy hwn mewn ffordd gymesur.

Dylai pleidiau sydd ag ymgeiswyr mewn llai nag un rhan o chwech o'r seddi yng Nghymru, ond sy'n arwain ymgyrchoedd credadwy, hefyd dderbyn yr un sylw yn ystod cyfnod yr etholiad ar BBC Cymru.

Wrth benderfynu pa sylw sy'n briodol ar gyfer pob un o'r pleidiau, yn ogystal ag ystyried sut pleidleisiodd yr etholwyr yn etholiadau 2017 ac mewn gwahanol etholiadau ers hynny, dylai meysydd allbwn hefyd nodi'r dystiolaeth o'r gefnogaeth etholiadol gyfredol, fel tuedd gyson mewn polau piniwn perthnasol yn ogystal ag amgylchiadau gwleidyddol perthnasol a lefelau ymgeisyddiaeth. Dylid ystyried sylw ychwanegol pan fydd allbwn yn canolbwyntio ar faterion lle bo gan bleidiau llai neu bleidiau eraill safbwynt unigryw.

Yn ogystal, mae yna bosibilrwydd o Ddim Rheolaeth Lawn o fewn cyngor, sy'n golygu y bydd yn briodol yn olygyddol i unrhyw un neu fwy o'r pleidiau llai dderbyn mwy o sylw, er enghraifft yng nghyd-destun "adeiladu clymblaid".

Dylai'r egwyddorion sy'n gymwys i'r sylw a roddir i'r pleidiau ar lefel Cymru gyfan gael eu defnyddio hefyd mewn unrhyw eitemau ar raglenni sy'n seiliedig ar ranbarth neu ardal cyngor penodol. Gall cryfderau cymharol y pleidiau amrywio; gellir gofyn am gyngor y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

A3.5 Ymgeiswyr Annibynnol

Mae ymgeiswyr annibynnol yn denu lefelau sylweddol o gefnogaeth mewn rhai etholiadau llywodraeth leol yng Nghymru (o'u cyfuno, mwy na'r holl bleidiau heblaw un yn 2017 a 2012). Bydd y gynulleidfa yn disgwyl i hynny gael ei adlewyrchu mewn sylw perthnasol. Dylai ymgeiswyr annibynnol gael sylw cymesur (hyd at lefelau tebyg i'r pleidiau mwy mewn rhai wardiau neu gynghorau), lle maent wedi dangos:

- cefnogaeth etholiadol flaenorol sylweddol (e.e. yn ddeiliaid seddi)
- ceir tystiolaeth o gefnogaeth etholiadol gyfredol sylweddol.

Yn ogystal, mae yna bosibilrwydd o Ddim Rheolaeth Lawn o fewn cyngor, sy'n golygu y bydd yn briodol yn olygyddol i unrhyw un neu fwy o'r ymgeiswyr annibynnol dderbyn mwy o sylw, er enghraifft yng nghyd-destun "adeiladu clymblaid".

Dylai allbwn perthnasol roi ystyriaeth hefyd i'r cyd-destun gwleidyddol lle mae ymgeiswyr yn sefyll: er enghraifft, lle bo ymgeisydd annibynnol yn ymuno â phlaid wleidyddol, neu lle bo grŵp o ymgeiswyr annibynnol yn gweithredu gyda'i gilydd, p'un ai ar fanifesto cyffredin ai peidio; yr amcan fydd sicrhau bod y gynulleidfa yn cael gwybodaeth glir a chywir a bod y pwys dyladwy yn cael ei roi ar y gwahanol safbwyntiau gwleidyddol.

Cyfeirir y gynulleidfa, lle bo'n briodol, at y rhestr lawn o bleidiau ac ymgeiswyr annibynnol sy'n sefyll ar BBC Cymru Fyw a BBC News Online Wales.

Gellir cael cyngor pellach am y sylw a roddir i'r pleidiau llai ac ymgeiswyr annibynnol wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

A3.6 Cyd-destun cefnogaeth etholiadol yng Nghymru

Gweler Crynodeb Ofcom:

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0024/232593/Electoral-digest-for-May-2022-elections.pdf

Atodiad 4 Llywodraeth Leol mewn rhannau o Lloegr

A4.1 Yr Etholiadau

- 32 o Fwrdeistrefi Llundain (pob sedd)
- 33 o Fwrdeistrefi Metropolitan (4 ar gyfer yr holl seddi, 29 traean)
- 61 o Gynghorau Dosbarth (6 ar gyfer yr holl seddi, 6 hanner, 49 traean)
- 17 o Awdurdodau Unedol (un ar gyfer yr holl seddi, 16 traean)
- (+4 awdurdod unedol cysgodol)
- 1 maer Metropolitan awdurdodau cyfun
- 6 o feiri awdurdodau unigol

Cyfanswm seddi: 4359

A4.2 Sylw

Mae'r Atodiad hwn yn berthnasol i gynnwys y bwriedir ei ddarlledu lle bo etholiadau yn cael eu cynnal yn Lloegr (gan gynnwys deunydd DU gyfan a deunydd ar-lein) lle rhoddir sylw i etholiadau llywodraeth leol Lloegr: drwyddi draw, cyngor neu ward unigol neu grŵp o gynghorau neu wardiau.

A4.3 Pleidiau Mwy yn Lloegr

Y pleidiau sydd â lefelau sylweddol o gynrychiolaeth etholiadol ar draws Lloegr mewn etholiadau lleol blaenorol ac yn ystod etholiadau eraill yng Lloegr yw:

Y Ceidwadwyr, Llafur a'r Democratiaid Rhyddfrydol.

Yn fras, dylai'r pleidiau hyn (os oes ymgeiswyr yn sefyll mewn o leiaf un rhan o chwech o gyfanswm y seddi) dderbyn lefelau tebyg o ran sylw, lle bo'n uniongyrchol gysylltiedig â'r etholiadau llywodraeth leol perthnasol yn Lloegr.

A4.4 Pleidiau Llai yn Lloegr

Mae'r Blaid Werdd wedi profi rhywfaint o gefnogaeth etholiadol mewn etholiadau lleol ac etholiadau eraill ers hynny; fel arfer (os oes ymgeiswyr yn sefyll mewn un rhan o chwech o leiaf o gyfanswm y seddi), bydd yn derbyn sylw cymesur hyd at a chan gynnwys y sylw a roddir i'r pleidiau mwyaf ac yn fwy na'r pleidiau hynny sydd â llai o dystiolaeth o gefnogaeth etholiadol flaenorol neu gyfredol neu llai o ymgeiswyr.

Wrth benderfynu pa sylw sy'n briodol ar gyfer pob un o'r Pleidiau Llai, yn ogystal ag ystyried sut pleidleisiodd yr etholwyr mewn etholiadau cyfwerth blaenorol ac mewn gwahanol etholiadau ers hynny, dylem hefyd nodi'r dystiolaeth o'r gefnogaeth etholiadol gyfredol, fel tuedd gyson a chadarn mewn polau piniwn perthnasol yn ogystal ag amgylchiadau gwleidyddol perthnasol a lefelau ymgeisyddiaeth. Dylid ystyried sylw ychwanegol pan fydd allbwn yn canolbwyntio ar faterion lle bo gan bleidiau llai safbwynt unigryw.

Bydd pob plaid sy'n sefyll mewn o leiaf un rhan o chwech o'r seddi yn Lloegr (h.y. 727 o ymgeiswyr mewn 4359 o seddi) yn cael sylw, fan lleiaf, adeg lansiad eu maniffesto (neu ddigwyddiad cyfatebol) ar raglenni newyddion rhwydwaith priodol ar deledu a radio ac ar-lein*.

Os bydd rhaglenni eraill yn dewis rhoi sylw i'r etholiadau, rhaid iddynt fod yn gyson a thrin pleidiau eraill sy'n cyrraedd y trothwy hwn mewn ffordd gymesur. Dylai rhaglenni lleol a rhanbarthol sy'n ymdrin â'r etholiadau roi ystyriaeth i unrhyw batrymau gwahanol o'r gefnogaeth etholiadol flaenorol a/neu gyfredol yn eu hardal.

Yn ogystal, mae yna bosibilrwydd o Ddim Rheolaeth Lawn o fewn cyngor, sy'n golygu y bydd yn briodol yn olygyddol i unrhyw un neu fwy o'r pleidiau llai dderbyn mwy o sylw, er enghraifft yng nghyd-destun "adeiladu clymblaid".

*Cynnwys rhwydwaith priodol:

- o leiaf dau o'r prif fwletinâu ar BBC One (h.y. Un, Chwech, Deg)
- News Channel, gan gynnwys News at Five
- Radio 4 1800
- 5 Live Drive
- BBC Online
- Crynodebau Radio 2
- Newsbeat

A4.5 Ymgeiswyr Annibynnol

Mae ymgeiswyr annibynnol yn denu lefelau sylweddol o gefnogaeth mewn nifer o etholiadau lleol a bydd y gynulleidfa yn disgwyl i hynny gael ei adlewyrchu mewn straeon perthnasol. Dylai ymgeiswyr annibynnol gael sylw cymesur (hyd at lefelau tebyg i'r pleidiau mwy mewn rhai wardiau neu gynghorau), lle maent wedi dangos:

- cefnogaeth etholiadol flaenorol sylweddol (e.e. yn ddeiliaid seddi)
- ceir dystiolaeth o gefnogaeth etholiadol gyfredol sylweddol.

Yn ogystal, mae yna bosibilrwydd o Ddim Rheolaeth Lawn o fewn cyngor, sy'n golygu y bydd yn briodol yn olygyddol i unrhyw un neu fwy o'r ymgeiswyr annibynnol dderbyn mwy o sylw, er enghraifft yng nghyd-destun "adeiladu clymblaid".

Dylai allbwn perthnasol roi ystyriaeth hefyd i'r cyd-destun gwleidyddol lle mae ymgeiswyr yn sefyll: er enghraifft, lle bo ymgeisydd annibynnol yn dangos rhywfaint o gefnogaeth i blaid wleidyddol, neu lle bo grŵp o ymgeiswyr annibynnol yn gweithredu gyda'i gilydd, p'un ai ar fanifesto cyffredin ai peidio; yr amcan fydd sicrhau bod y gynulleidfa yn cael gwybodaeth glir a chywir a bod y pwys dyladwy yn cael ei roi ar y gwahanol safbwyntiau gwleidyddol.

Gellir cael cyngor pellach am y sylw a roddir i'r pleidiau llai ac ymgeiswyr annibynnol wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

A4.6 Cyd-destun cefnogaeth etholiadol yn Lloegr

Gweler Crynodeb Ofcom:

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0024/232593/Electoral-digest-for-May-2022-elections.pdf

Atodiad 5 Gogledd Iwerddon

A5.1 Yr Etholiad

Cynhelir yr Etholiad drwy ddefnyddio'r system Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy gyda 5 o Aelodau o'r Cynulliad Deddfwriaethol yn cael eu hethol ym mhob un o 18 o etholaethau Gogledd Iwerddon.

A5.2 Sylw

Mae'r Atodiad hwn yn berthnasol i gynnwys y bwriedir ei ddarlledu yng Ngogledd Iwerddon (gan gynnwys deunydd DU gyfan a deunydd ar-lein) lle rhoddir sylw i etholiadau Cynulliad Gogledd Iwerddon: drwyddi draw, etholaeth unigol, neu grŵp o etholaethau.

Dylai rhaglenni newyddion rhwydwaith priodol* (DU gyfan) ystyried pwysigrwydd etholiad Cynulliad Gogledd Iwerddon, yn enwedig i'w cynulleidfa yng Ngogledd Iwerddon mewn perthynas â'r etholiadau eraill sy'n digwydd ar yr un pryd (*gweler Atodiad 4.4)

A5.3 Pleidiau Mwy yng Ngogledd Iwerddon

Pleidiau sydd wedi cael cynrychiolaeth sylweddol ar draws Gogledd Iwerddon yn etholiadau'r Cynulliad yn 2017 a 2016 ac mewn etholiadau ers hynny yng Ngogledd Iwerddon:

Yr Unoliaethwyr Democrataidd, Sinn Fein, SDLP, Plaid Unoliaethol Ulster (UUP) a'r Alliance Party.

Yn amodol ar yr ymgeisyddiaeth, dylai cynnwys sy'n rhoi sylw i'r etholiad roi lefelau tebyg o sylw i'r DUP a Sinn Fein. Dylai'r UUP, SDLP a'r Alliance Party gael lefelau cymesur o sylw, hyd at a chan gynnwys y sylw a roddir i'r ddwy blaid fwyaf.

Dylai cynhyrchwyr cynnwys ystyried pa feysydd polisi sydd wedi'u datganoli a pha rai sydd yng ngofal Cynulliad Gogledd Iwerddon, ac felly'n uniongyrchol gysylltiedig â'r etholiad hwn.

A5.4 Pleidiau Llai yng Ngogledd Iwerddon

Enillodd tair plaid arall gynrychiolaeth yng Nghynulliad Gogledd Iwerddon yn 2017: Plaid Werdd Gogledd Iwerddon (2); Traditional Unionist Voice a People Before Profit (un yr un). Bydd y gynulleidfa yn disgwyl i ymgyrchoedd y pleidiau hyn – yn enwedig y rheini sydd â 12 o leiaf o ymgeiswyr (ar draws isafswm o 6 etholaeth) – gael sylw mwy cynhwysfawr na'r pleidiau llai eraill ac ymgeiswyr heb gynrychiolaeth.

Dylai pob plaid sydd â 12 o leiaf o ymgeiswyr yn sefyll (ar draws isafswm o 6 etholaeth) gael sylw, fan lleiaf, adeg lansiad eu manifestos (neu ddigwyddiad cyfatebol) ar BBC Newsline am 1830 ar deledu ac Evening Extra ar radio yn ogystal ag ar-lein. Dylent hefyd gael eu cynnwys mewn o leiaf un eitem sylweddol ar raglenni priodol BBC Northern Ireland yn ystod yr ymgyrch. Os bydd rhaglenni eraill yn dewis rhoi sylw iddynt, rhaid iddynt fod yn gyson a thrin yr holl bleidiau eraill sy'n cyrraedd y trothwy hwn mewn ffordd gymesur.

Dylai'r egwyddorion sy'n gymwys i'r sylw a roddir i'r Pleidiau Llai ar lefel Gogledd Iwerddon gyfan gael eu defnyddio hefyd mewn unrhyw eitemau ar raglenni sy'n seiliedig ar etholaeth benodol. Gall cryfderau cymharol y pleidiau amrywio a gellir gofyn am gyngor y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth, a fydd yn gweithio gyda BBC Northern Ireland i helpu i ddod i'r penderfyniad hwn.

A5.5 Ymgeiswyr Annibynnol

Mewn etholaethau lle ceir aelodau annibynnol sydd eisoes yn aelodau o'r Cynulliad Deddfwriaethol neu ymgeiswyr annibynnol sydd â thystiolaeth o gefnogaeth etholiadol flaenorol a/neu gyfredol, os ydynt yn sefyll unwaith eto, bydd y gynulleidfa disgwyl i ni roi mwy o sylw iddynt nag ymgeiswyr yn yr un etholaeth sydd heb dystiolaeth o gefnogaeth etholiadol. Dylai bob un gael sylw cymesur, gan roi ystyriaeth i dystiolaeth gyfredol yn ogystal â cefnogaeth etholiadol flaenorol mewn unrhyw adroddiadau etholaethol.

Bydd pob adroddiad etholaethol yn cyfeirio at y rhestr ar-lein, lle bydd pob ymgeisydd annibynnol yn cael eu rhestru. Y cyfeiriad hwn yw'r lleiafswm y gall ymgeiswyr annibynnol ei ddisgwyl, a lle bo dystiolaeth gyfredol briodol, neu gyfiawnhad golygyddol, gall un neu fwy o ymgeiswyr annibynnol dderbyn sylw ychwanegol.

Serch hynny, dylid cymryd gofal i sicrhau nad oes unrhyw ymgeiswyr o'r fath sydd â phroffil personol sy'n haeddu sylw ar y newyddion yn cael sylw anghyfesur a fyddai'n rhoi mantais sylweddol iddynt ar draul ymgeiswyr eraill yn yr un etholaeth.

Dylai allbwn perthnasol roi ystyriaeth hefyd i'r cyd-destun gwleidyddol lle mae ymgeiswyr yn sefyll: er enghraifft, lle bo ymgeisydd annibynnol yn ymuno â phlaid wleidyddol, neu lle bo grŵp o ymgeiswyr annibynnol yn gweithredu gyda'i gilydd, p'un ai ar fanifesto cyffredin ai peidio; yr amcan fydd sicrhau bod y gynulleidfa yn cael gwybodaeth glir a chywir a bod y pwys dyladwy yn cael ei roi ar y gwahanol safbwyntiau gwleidyddol.

Gellir cael cyngor pellach am y sylw a roddir i'r pleidiau llai ac ymgeiswyr annibynnol wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

A5.6 Cyd-destun cefnogaeth etholiadol yng Ngogledd Iwerddon

Gweler Crynodeb Ofcom:

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0024/232593/Electoral-digest-for-May-2022-elections.pdf